СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

Рôкъ VII. Мт. Кармель, Па. Четвергъ 16-го Лютого 1899. Число 7.

Календарь.

Лютый		
16	Ч.	Исидора
17	П.	Агатія
18	С.	Вукола, Юліяна
19	Н.	МЫТАРЕВА. Өеодора
20	П.	Өеодора
21	В.	Никифора
22	С.	Харламнія, Порф.

Змѣстъ.

УВАГА.

Хотячѣ приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячно до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомляють секретаря пôдъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

До нашихъ предплатниковъ.

1) Хто зъ нашихъ предплатниковъ не заплативъ ще за „Свободу“ взглядно не заспокоивъ довгу за минувшій рôкъ, най чимъ скорше посылае грошѣ.

2) Канадійцѣ най нѣколи не посылають намъ почтовыхъ марокъ, бо они намъ ту на нѣчо не придатнѣ.

3) Тѣ, що вже одержують нашу „Свободу“ най старають ся, щобъ ихъ знакомѣ записали собѣ еи такожь!

Пишѣть на адресъ:

To „Svoboda“
Box 13
MT. CARMEL, PA.

Державна статистика зъорганізованои працѣ -- Імиграція и ен вплывъ на зъорг. працю. -- Русины и нихъ становиско въ тôмъ взглядѣ.

—Зôбравъ Ан. Бон.—

(Присвячую всѣмъ заслуженымъ и не заслуженымъ подвижникамъ Амер. Руси.)

(Конець)

III.

Русины и нихъ становиско въ тôмъ взглядѣ.

Цѣкаво бы було знати, кôлько есть Русинôвъ въ Сполученыхъ Державахъ. Але по чѣмъ-же ту пôзнати, коли статистика Спол. Державъ Русинôвъ не знае? Инша рѣчь — примѣромъ — въ Канадѣ, де рядъ и статистика знае Русинôвъ пôдъ именемъ: „Ruthenian.“ Коли тôлько наша имиграція звернула ся до Канады, поѣхавъ тамъ власнымъ коштомъ оденъ интелігентный чоловѣкъ, д-ръ Олеськôвъ, котрый оглянувъ будучи оселѣ, запôзнавъ ся зъ представителями канадійского ряду, запôзнавъ нихъ яко-тако зъ готовымъ до имиграціи народомъ и зôставивъ у нихъ користне вражѣне. И сли бъ имиграція до Канады була проваджена розумно, чи то таки нашими людьми, чи австрійскимъ рядомъ, то Русины въ Канадѣ були-бъ знайшли ся вôдъ разу въ користнôмъ положеню пôдъ кождымъ взглядомъ, а такъ пущенѣ самопасъ на поталу, стратили и се, на що мали найбôльше надѣѣ. До Сполуч. Державъ ишли Русины зъ разу спорадично и на заробки тôлько, доперва въ 80-хъ рокахъ, коли власне имиграція найбôльша, приходили бôльше масами и вже осѣдали. Але яке число ихъ осѣло, годѣ знати докладно. Можемо се обчислити тôлько въ приближеню.

Русинôвъ належить шукати мѣжь выходцями зъ Россіи и Австро-Угорщины, бо тôлько въ тыхъ державахъ мешкають. Мѣжь эмигрантами зъ Россіи годѣ ихъ богато знайти, бо выходцѣ зъ Россіи се переважно Поляки, Литовцѣ и россійскѣ жиды. А сли бы и знайшла ся зъ яка тысячка(?) Русинôвъ, то се переважно зъ захôдныхъ ґуберній, характеру польского и, сли знаходять ся мѣжь ними одиницѣ, що признають ся до Русинôвъ и належать до нашихъ народныхъ організацій, то бôльше припадково якъ свѣдомо. Отже остае тôлько Австро-Угорщина, мѣжь котрои выходцями треба шукати Русинôвъ. Мѣжь австрійскими выходцями, перше мѣсце що до числа, займають — правдоподôбно — Русины, опôсля идуть Поляки, Словаки, Жиды, Чехи, Мадяры и иншѣ. Якъ було высше сказано, Австро-Угорщина достарчила до нынѣ 849.171 выходцѣвъ, отже не дуже змылимо ся, коли скажемо, що одна четверта часть всѣхъ выходцѣвъ Австро-Угорщины суть Русины зъ Галичины и зъ Угорщины. Значить, всѣхъ Русинôвъ въ Сполуч. Державахъ жие надъ 200 тысячь. Правда, коли-бъ мы були спроможнѣ почислити кожду руску душу, то може-бъ се число взбôльшило ся, або и зменшило ся (завдяки некультурности и низькôй національной свѣдомости Русинôвъ, особливо походячихъ зъ Угорщины, котрыхъ захопили Словаки).

Що Русинôвъ въ Сполуч. Державахъ есть надъ 200 тысячь, можна вносити не тôлько зъ наведеной таблички, але також зъ загального народочисленя въ р. 1890, котре старало ся населене роздѣлити точнѣйше, бо по народностямъ. Отже тамъ знаходимо специяльну народность Австро-Угорску, котра зачала прибувати до Америки доперва въ 60-хъ рокахъ, т. е. тому 30 и пару лѣтъ. Она тамъ представлене ся такъ:

Вôдъ р.	1861—1870	прибуло	9,846	Австро-Угорцѣвъ
„ „	1871—1880	„	83,033	„
„ „	1881—1890	„	353,698	„
Разомъ			446.577	Австро-Угор.

Поляки и Нѣмцѣ мають свою рубрику, бо у нихъ годѣ знайти навѣть хлопôвъ, щобъ не знали, до якои народности належать; жиды також вôдпадають, бо тѣ въ Америцѣ вписують ся за Нѣмцѣвъ. Значить 446.577 душь неиснуючои на свѣтѣ народности Австро-Угорскои сотворили Русины, Словаки и иншѣ приблуды, котрѣ до днесь въ публичныхъ урядахъ дають себе вписувати за Austrian або Hungarian. Коли 200 тысячь найменше тои австро-угорскои народности возьмемо для Русинôвъ, то выйде якъ разъ те, що мы повыше сказали.

Яке-жъ становиско займають ту Русины? Суть звычайнѣсенькими робôтниками и то найнисшого сорту. Роблять роботы тяжкѣ и мало поплатнѣ якъ въ копальняхъ вугля и фабрикахъ желѣзныхъ, де ллють желѣзо, валцюють бляху або тягнуть дрôтъ, або вкôпци заробляють на трекахъ желѣзныхъ дорôгъ та подôбныхъ занятяхъ. Ледви одиницѣ знаходять ся, що мають лекшу и лѣпше платну роботу, однакъ, щобы Русины могли похвалити ся якимсь лѣпшимъ становискомъ въ робôтничôй ерархіи, то ще не надôйшовъ на се часъ.

А въ якôмъ вôдношеню стоить руский робôтникъ до того свѣдомого и зъорганізованого робôтника американьского? — Въ жаднôмъ. — Нашъ робôтникъ не знае и не сходить ся (хиба при роботѣ) зъ тамтымъ робôтникомъ, а тамтой такъ само зъ рускимъ. Нашъ Русинъ, хочь знае, що вôнъ жие въ Америцѣ, що мусить щодня ходити до працѣ до фабрики, що не робить на поли, що щодня ѣсть мясо и попивае зъ „панты“ пиво, що ходить въ сурдутѣ и ковнѣрику, то все таки єму здае ся, що вôнъ ґазда. Вôнъ таки ґазда, хочь не мае и клаптика грядки и робить въ фабрицѣ, — а декотрый може и сварив бы ся, якъ бы єму хто сказавъ, що вôнъ звычайный, простый робôтникъ. Вôнъ таки ґазда, а до „Гамерики“ прийшовъ на заробокъ! — и робѣ, що хочь. А котрый зъ ґаздôвъ, що мае въ краю кусникъ ґрунту, заробить пару центôвъ и вертае до краю, щобы вже ґаздою таки вмерти, то звычайно въ короткôмъ часѣ спродавши те ґаздôвство та спакувавши жѣнку и дѣти, вертае назадъ до Америки, бо ту — каже — лекше жити. И жие знову дальше житемъ ґазды, хиба зъ тою рôжницею, що ще не забувъ людскои мовы. Житя робôтничого та его вôдносинъ вôнъ не знавъ и не знае и вôдъ него стоить далеко. Але дѣти нашихъ ґаздôвъ, котрѣ роблять по фабрикахъ або въ майнахъ, певно будуть инакшими, инакше будуть на тѣ справы задивляти ся и не будуть ихъ бояти ся, якъ ихъ таты-ґазды.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Перший руский баль,

даный рускими дѣвчатами, належачими до братства св. Ольги въ Бруклинѣ.

Дня 28. января, давало дѣвоче братство св. Ольги въ Бруклинѣ перший баль, за котрый хочу трохи обширнѣйше написати, бо се заслуговуе неодного, що дѣвчата бруклиньскѣ, ню йоркскѣ, джерсейскѣ, юнкерскѣ и другѣ, котрѣ до недавна спали сномъ байдужности, вже по трохи пробуджають ся и горнуть ся до организацій.

Заледво кôлька мѣсяцѣвъ минуло, якъ въ Бруклинѣ, за стараньемъ о. Подгорецкого, зъ Джерси Сити и Русина И. Романика, зъ Бруклина, заложилось тамъ дуже мале дѣвоче братство св. Ольги, бо на початку приступило лишь 6 сестеръ, но завдяки неутомимôй працѣ о. Подгорецкого, братство числить днесь до 50 членôвъ дѣвчатъ и жѣнъ, котрѣ добре тримають ся. Щобъ бôльше членôвъ заохотити, дали они баль, котрый выпавъ дуже величаво.

До цѣкавыхъ подаю коротенькій описъ балю. Баль почавъ ся вечеромъ о 7 год. Зъ самого початку явилось въ залѣ богато гостей зъ окрестности, забавляючись дуже прилично. Коло години 8-ои прибуло дѣвоче бр. св. Ольги зъ Ню Йорку въ повнôй парадѣ. Братству на встрѣчу выйшла председателька бруклиньского братства Зофія Шимочко и одна зъ бр. и впровадивши цѣле бр. до галѣ парами, зроблено коротенькій маршъ при грѣ музыки, вôдтакъ всѣ, мовь жовнѣры, стали супокôйно, звернувши до председательки брукл. братства, котра выступивши въ 1-ои пары, подала руку нюйоркской председательцѣ Маріи Тузъ, що ишла також въ першôй парѣ. Привитала всѣ сестры короткою промовою, дякуючи всѣмъ за прибуте на баль. Джерсейтскѣ школярѣ засѣвали „многая лѣта“ нюйоркскимъ сестрамъ. За тое подяковала въ имени всѣхъ сестеръ ню йоркскихъ председателька Марія Тузъ короткою бесѣдою, кажучи: „Се обовязкомъ кождои сестры пôдтримовати своихъ.“ Потому председателька Шимочко, желаючи веселои забавы, запросила всѣ сестры на склянку пива. Всѣ закричали при ґомонѣ оплескôвъ „многая лѣта“ и зновь начались веселѣ танцѣ, но не на довго, бо зновь прийшло дѣвоче братство св. Елены зъ Юнкерсъ, також въ парадѣ, зъ вôдзнаками и було въ высше описаный способъ привитане. Председателька юнкерского братства Ю. Васенько вывязалась дуже красно зъ своеи промовы. Зъ Юнкерсъ прийшло на баль богато хлопцѣвъ, тамошный священникъ о. П. Тымкевичь и дякъ А. Терещукъ. Пôзнѣйше прибули також въ парадѣ зъ фаною бр. св. АА. Петра и Павла зъ Jersey City, дѣвоче братство

(Продовжене на другôй сторонѣ.)

ДУХОБОРЦѢ ВЪ КАНАДѢ.

Не було майже однои англійскои газеты въ Канадѣ, котра бы не заговорила про прибувшихъ Духоборцѣвъ. Наколи сесь народъ спорôдненый зъ нами що до мовы протос думаю, намъ конечно належить ся близше пôзнати хто се такѣ тѣ Духоборцѣ.

Знаемо мы, що сусѣдна держава, на всхôдъ нашои Галичины, зве ся Россія и, що тамъ жиють нашѣ братя по мовѣ та вѣрѣ. Та щобъ добре зрозумѣти, хто то такѣ Духоборцѣ и чого они выйшли зъ Россіи, треба бы конче троха де-що бôльше знати про порядки россійскѣ. Се держава дуже велика, землѣ незаселенои бôльше чимъ въ Канадѣ, а чомусь то десятьтысячному народови приходить ся покидати свôй рôдный край.

Хто насъ Галичанъ лише троха знае, не стане диноватись, що покидаемо свôй рôдный край, бо коли анѣ рядъ, котрый дармо держить займленѣ землѣ, анѣ шляхта захваченои землѣ народови звернути хочь бы за грошѣ не хоче, такъ нѣчо не лишае ся братамъ нашимъ въ Галичинѣ, якъ шукати кусника землѣ въ Канадѣ, щобъ жити. Ну и слава Богу знайшли. Однакъ, що до Россіи друге пытане. Се держава, котра не тôлько може удержати свôй народъ, але и въ силѣ помѣстити міліоны другихъ народовъ. Однакъ мусимо зважити, що се держава абсолютизму, то есть, де народъ живучій не бере жаднои участи въ житю політичнôмъ, лише царь, а взглядно его чиновники держать цѣлу власть въ своихъ рукахъ, а черезъ те зновь вкрало ся много зла мѣжь тыхъ чиновникôвъ, котрыхъ народъ не мае права контрольовати. Наслѣдкомъ того тѣ урядники допущають ся страшныхъ надужить, а богато найкрасшихъ силъ, що зважають ся переломити той варварскій порядокъ, гине марно. Одно слово сказане чиновникови про чоловѣка честного выстарчае на его тюрму або выгнане на Сибиръ. Если отже здорово пригляне мо ся такому житю въ Россіи, мусимо признати, що не хорошо тамъ живе ся братамъ нашимъ. Такъ веде ся въ житю політичнôмъ; пригляньмо ся, якъ дѣе ся въ житю религійнôмъ.

Знаемо, що тамъ церква православна, котра тѣсно звязана зъ державою, а царь представляе власть політичну и церковну. Въ такôмъ разѣ, если гниль точить житє політичне, такъ конечно слѣдуе, що и религійне житє не мусить бути зовсѣмъ хороше. Держава каже: „Кождый мусить бути православнои вѣры, а хто не есть, не мае мѣсця въ державѣ“, а наслѣдкомъ такого стану богато гнили вкрало ся въ церковну институцію. Церковна власть стала дбати про свои выгоды, стала жити выставно, наслѣдкомъ того впали на плечѣ чорноробочихъ великѣ выдатки на будôвлю пышныхъ храмôвъ церковныхъ и ихъ удержаня, на удержаня тои власти церковнои, уплываючои въ достаткахъ. До удержаня такого порядку держать народъ въ темнотѣ и при найменшôмъ проявѣ невдоволеня — тюрма и Сибиръ стоять отворомъ. Однакъ помимо того страшного гнету політичного и церковного, тѣ чорнѣ духи могучои власти, не въ силѣ убити вôльного чоловѣчого духа.

Може деколи ще въ Галичинѣ доводилось почути, що въ Россіи окрôмъ однои православнои е богато другихъ религій и то таки мѣжь рускимъ народомъ, котрѣ загально свѣтъ называе сектами. Такихъ сектъ религійныхъ есть въ Россіи дуже богато. Належить намъ якъ слѣдъ розôбрати, що то есть секта религійна.

Слово секта, можь назвати по нашому роздѣлъ або вôддѣлене ся. Возьмѣмъ одну цѣлôсть, часть тои цѣлости не злюбить такъ поступати, якъ усѣ, вôддѣлюе ся певна громадка зъ цѣлости и кажемо, що се секта, що звычайно называемо въ религійнôмъ понятю. Отже якъ велика держава россійска, такъ много потворилось сектъ религійныхъ, котрѣ покинули рядове православіе. Розумѣе ся, що тѣ секты правительство страшно переслѣдуе, а се ще бôльше причиняе ся до скорѣйшого зросту сектъ. Такѣ секты религійнѣ сповняють по бôльшôй части буквально науку вѣры Христовои. Мѣжь многими сектами суть такъ званѣ: Штундисты, Шалапуты, Молоканы, Безпоповцѣ и т. д., а мѣжь иншими суть и Духоборцѣ, зъ котрыми треба намъ ширше познакомитись, бо зъ ними доводе ся намъ поручь жити.

Якъ я вже сказавъ на вступѣ, цѣла Канада заговорила про Духоборцѣвъ. Не знайшло ся анѣ однои часописи, котра бы була въ силѣ де що иншого, крôмъ похвального, написати. Значить, Канада зумѣла вôдъ разу поняти, що народъ переслѣдований, мученый, гоненый рядомъ россійскимъ, буде зачислятись до найкрасшихъ поселенцѣвъ широкихъ степôвъ канадійскихъ. Англики, якъ народъ образованый и практичный, сейчасъ запримѣтивъ, кого приймае въ свôй край зъ радною душѣ. Я думаю, що мы, галицкѣ Русины, не дуже богато про Духоборцѣвъ знаемо, то-жь я, що-мь мôгъ въ тôмъ часѣ про нихъ довѣдатись, хочу радо зъ другими подѣлитись.

Сто лѣтъ майже тому назадъ предки нынѣшныхъ Духоборцѣвъ, вôдпали вôдъ церкви православнои, утворили секту религійну и назвали себе Духоборцями. Спостерегли они блуды тои великои церкви, зауважали, що настоятелѣ тои-жь церкви не жиють пôсля заповѣдей божихъ и церковныхъ, отже сказали, що наша громада повинна не тôлько такъ говорити, якъ научавъ нашь великій учитель Христосъ, але и буквально тое сповняти. Отже вôддѣлились вôдъ церкви православнои. Кождый дôмъ, де зôйшлось двохъ трохъ, тамъ була ихъ церковь. Вôдкинули всякѣ церемоніи, хрестять дѣтей самѣ, то есть, сходять ся до новонарожденного, молять ся, спѣвають псальмы, родичь надае имя и по всему. Сходять ся двое молодыхъ, такъ приходять до родичей дѣвчины, пытають о дозвôлъ и просять о благословлене и по всѣмъ. Помре хто, такъ сходять ся, молять ся и спѣвають псальмы днемъ и ночею, а опôсля хоронять. Такимъ способомъ они не узнають жаднои власти церковнои, а всякѣ дѣла религійнѣ нѣколи не оплачують ся. Держава россійска майже сто лѣтъ гонила такихъ людей, котрѣ провадили найчестнѣйше житє. Переганяли ихъ зъ одного мѣсця на друге, однакъ они заодно вытревали ажь до часу, доки не опустили свого рôдного краю. Устрôй ихъ домашного житя поединчій, опертый на любвѣ ближнього и Бога. Працюють разомъ, если въ одного що есть, а въ другого нѣ, дѣлять ся мѣжь собою. Женщины и мужчины, суть рôвнѣ мѣжь собою, а взагалѣ сказавши, цѣлый народъ представляе ся, якъ одна примѣрна родина. Подружа, розумѣе ся, суть примѣрнѣ, а если заходить потреба суду, то судять ся самѣ. Чистота тѣла, якъ и одежи, есть дуже строго заховувана. Вôд-

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA" Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda"
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA"
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовженє зô стороны першои)

св. Ольги также зъ Джерси Сити. Братство Покровы Пр. Богородицѣ зъ Бруклина, словеньске братство зъ Бруклинъ, до котрого належать самѣ хлопцѣ. Хлопцѣ мають и банду, котра также въ уніформахъ прибула. Всѣ були въ высше наведеный способъ привитаній. Коло 11-ои годины на просьбу о. Пôдгорецкого уставились всѣ мужескѣ бр. по однôй, а дѣвочѣ по другôй сторонѣ, и тогды предсѣдателька бруклиньского бр. зъ пôдвысшеного мѣсця выголосила довгу промову до всѣхъ братствъ и гостей, выказуючи цифрами взрôстъ братства св. Ольги, дякуючи всѣмъ, що трудять ся на добро дѣвочого бр. передовсѣмъ о. Пôдгорецкому и Романикови. Бесѣду закôнчила словами: „будьмо всѣ добрыми Русинами, то и свѣтъ буде насъ бôльше поважати и Русь не загине." Вкôнци желала всѣмъ многая лѣта. За бесѣду зôстала вынагороджена оплесками, а школярѣ джерсиситскѣ зъ своимъ учителемъ Пôдсадочнымъ, заспѣвали трикратно всѣмъ гостямъ „многая лѣта." Вôдтакъ выступила дѣвчина Люблина Булиньска, сестра брук. бр. и зъ рухами вôддеклямовала „Привѣтъ сестрамъ" умысно уложенымъ на баль. Опôсля деклямовала Александра Косовска, также зъ брук. бр. „Яка воля, така доля." Викторъ Гладикъ, Яковъ Кода и панна Анна Коношевска „Дѣдъ и баба." О. Н. Пôдгорецкій державъ бесѣду про потребу братствъ, заохочуючи дѣвчата и жены до науки, щобы шановали св. вѣру и обрядъ, щобы всюды говорили, що они рускѣ, а не „гунґери" або Поляки, чи Словаки. Зъ тыми, що ихъ зневажають, щобы не приставали.

Петро Голодъ, зъ Джерси Сити, дуже удачно вôддеклямовавъ „Мужикъ и жѣнка." Школярѣ зъ школы джерсиситскои, Тома Сандовичь, Акс. Була и Канѣщакъ вôддеклямували „Три царѣ." Емиль Шпакъ, секретарь бр. св. АА. Петра и Павла зъ Джерси Сити стихъ „Моимъ рускимъ братямъ", а Зофія Шимочко „На памятку хрунямъ." Предсѣдатель джерсиситского бр. Цѣслякъ и тростиста дѣвочои касы бр. св. Ольги, державъ мову про розвôй взагалѣ цѣлого дѣвочого бр. св. Ольги въ Бруклинѣ, Ню Йорку, Джерси Сити и Блумфѣлдъ. О. П. Тымкевичь зъ Юнкерсъ дуже понятно пояснивъ значенє такихъ балѣвъ, порôвнуючи ихъ до краевыхъ сельскихъ вѣчъ. Бесѣда о. Тымкевича одушевила всѣхъ дуже, кождый неи уинтересовавъ ся.

Кождый зъ декляматорôвъ, чи бесѣдникôвъ, вывязавъ ся дуже добре, бо по скôнченю деклямаціи чи бесѣды, всѣ зôстали нагороджені рясными оплесками. Пôдчасъ промовъ чути було слова: „такъ есть", „слава имъ" „най жіє Русь!" и оплески. По кождôй деклямаціи, чи бесѣдѣ, школярѣ джерсиситскѣ спѣвали рускѣ пѣснѣ, коляды, а якъ треба було, то и многая лѣта. Належится признанє о. Пôдгорецкому и дякови Пôдсадочному за ихъ працю на нивѣ шкôльнôмъ.

Всѣ були дуже одушевлені о чôмъ свѣдчить то, що до самого кôнця забавы всѣ бавились дуже красно, нѣхто не чувъ нѣ одного слова пôдлого, безъ чого звычайно наши люде не можуть обôйтись. Першій разъ въ Америцѣ бачивъ я тую пріязнь, любовь мѣжъ нашими людьми. Дай Боже, щобы такъ всѣ бали рускѣ вôдбувались.

Народа на бали було дуже богато, выше 400 зъ всѣхъ сторôнъ, якъ зъ Неварку, Пассаику, а навѣть були люде ажъ зъ Олифанту. Було богато Словакôвъ, Чехôвъ, Полякôвъ и иншихъ, такъ, що велика заля не могла всѣхъ помѣстити.

Належить примѣтити, що до такои взаимнои любви и згоды, причинились деклямаціи и бесѣды, бо народъ замѣсть говорити неприличнѣ бесѣды, говоривъ собѣ о тôмъ, що чувъ, длятого було бы дуже добре, щобы всюды Русины, де роблять баль, учили ся красныхъ деклямацій, выголошували поучаючи бесѣды, краснѣ спѣвы и т. д. Вкôнци згадаю ще одно. Тѣ рускѣ хлопцѣ, що приходять женити ся до Ню Йорку зъ Пенсильваніи и другихъ стейтôвъ, най беруть собѣ за жены лишь тотѣ дѣвчата, що належать до братства, бо то самѣ порядні дѣвчата, що не волочать ся по жидôвскихъ музыкахъ, але всѣ жиють дуже порядно.

Викторъ Гладикъ.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ

Sifton, Manitoba.

Прошу помѣстити тыхъ пару рядкôвъ въ нашôй рускôй газетѣ „Свобода."

Въ пятницю дня 20. сѣчня с. р. вôдбувъ ся мѣжъ нашими людьми баль, а устроивъ его П. Вудъ, агентъ для нашихъ людей. Було насъ всѣхъ на тôй забавѣ звыжъ 50 люда. Приходжу я до тои салѣ, а тамъ все чисто выметено, лавки позастелюваній, пять лямпъ свѣтить ся, ажъ за очи бере. — Овъ, — гадаю собѣ — чи не выборы то галицкѣ, чи тай ту дригалѣ, ковбасъ тай хрунѣвъ? Ажъ ту входить два Англики, несуть въ цебрику гербату и красный хлѣбъ. Поуставляли они тое и просять насъ ѣсти. Мы звинемось, що вже по вечерѣ дома, але 12 не втерпѣли и засѣли за столъ якъ 12 апостолôвъ. Они потрапили за всѣхъ, бо мѣжъ нами розпочалась така хапатня, якъ бы нѣхто зъ нихъ ѣдла на очи не бачивъ. Гербату то таки пили черепками, а за хлѣбомъ и масломъ наставляли руки якъ жебраки.

Коли тыхъ апостолôвъ въ шапкахъ за столомъ побачили Англики, то лишь смѣялись въ кулакъ.

Чи то не ганьба для нашихъ людей, щобъ англицкѣ люде зъ насъ смѣяли ся, що Русинъ за черепокъ гербаты и кусникъ хлѣба дасть зъ себе шкôру зняти? Розумѣє ся, що нашь чоловѣкъ на то не зважає, чи его хто хоче злапати якъ воробця въ сѣльце и будуть зъ нимъ робити, що имъ захоче ся. Тажь и въ старôмъ краю робили намъ пана бале, справляли музыки, а кождый жлъопавъ горѣвку, жовавъ дреглѣ, а ще прихвалювавъ собѣ: — Ото добрый панъ! — а не знавъ бѣдака, що той самъ панъ пôшовъ до сойму чи до рады державнои и пысковавъ на цѣлу губу, що рускій хлопъ нероба, лайдакъ, кобы лишень мавъ горѣвку та музыку, то бôльше ему не треба.

Такъ и ту въ Канадѣ може съ нами статись, если мы себе самѣ не попанумъ и своимъ поведенемъ пôдности себе будемо на глумъ.

Вже повыходили апостолы зъ-за стела, а агентъ пытае ся черезъ товмача, якои мы школы хочемо, Товмачь не дуже мудрый въ англицкôмъ, тай каже до насъ, якои мы хочемо вѣры. Розумѣесь, мы сказали, що въ якôй вродили ся, въ такôй и вмремо, але агентъ знавъ трохи блеяти по нашому, тай каже, що вôнъ не пытавъ про вѣру, а про школу. Мы вôдповѣли, що хочемо такои школы, де-бъ вчили по руски и по англицки.

По тôмъ всѣмъ знайшли ся хрунѣ, котрѣ побѣгли до стола и зачали зъ него хапати за пазуху хлѣбъ и т. и. Англики якъ то побачили, то зачали выгукувати такъ якъ Индіяне, а декотрѣ навѣть въ долонѣ били. Потому декотрѣ зъ нашихъ зачали поштурковатись и перевертатись, якъ въ старôмъ краю на оболоню. Англики казали на нихъ, що то добрѣ бугаѣ.

Поважана Редакціе!

Бôйте ся Бога, зробѣть що, щобъ у насъ бувъ нашь рускій священникъ зъ Галичины, бо якъ такъ дальше пôйде, то геть пропадемъ, не маючи зъ нѣвôдки порады, а французкѣ „ксьондзы" геть насъ опанують!

Предплатникъ „Свободы."

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Новый митрополитъ.

По смерти митрополита б. п. кардинала Сильвестра Сембратовича, польскій пльоткарѣ дуже интересовали ся по своихъ дневникахъ особою будучого митрополита, вышукуючи рѣжныхъ кандидатôвъ, та даючи попри тôмъ волю своѣй фантазіи и глубоко не мудрымъ высновкамъ. Не безъ того, щобы въ дечôмъ не вгадали, та-жь звыкло — и слѣпôй курцѣ дôстанесь зерно.

Якъ найновѣйшѣ вѣсти зъ краю доносять, що митрополитомъ галицкимъ зôставъ именованый старенькій епископъ станѣславôвскій Юліянъ Куиловскій, и 25. сѣчня вже зложивъ присягу вѣрности на руки нунція въ Вѣдни. Газеты краевѣ, такъ рускѣ якъ и польскѣ, широко розписують ся про особу номіната, его вдачу, чесноты та заслуги; однѣ, якъ звычайно, пôдносять се, а другѣ те; однѣ тѣшать ся, а другѣ чогось невдоволенѣ, не безъ того, щобы и рускому духовеньству не дôстало ся дещо, бо звѣсно, оно зъ малыми выняткамн не пôдходить пôдъ крôй ультра-католицко--польскихъ рамокъ верховодячихъ політикою. Правда, кождый Русинъ волѣвъ бы бачити на становиску руского митрополита чоловѣка молодого, енерґічного и щирого Русина, бо того вымагають потребы церкви и нашѣ вôдносины, однакъ, коли вже годѣ було знайти такого, то мусить бути добрымъ и еп. Куиловскій.

Еп. Куиловскій знаный зô своеи доброты и непохитности; въ політику не мѣшавъ ся и карку не гнувъ хоть бы навѣть передъ повагою желѣзного, на глиняныхъ ногахъ, польского Бісмарка Баденього; національнѣ погляды у него свои, а політичнѣ иншѣ, але зъ ними вôнъ нѣколи не выѣздивъ и другимъ не накидавъ. Отже, сли такъ заховае ся дальше и на становиску митрополита, то буде се не малою его заслугою. Длятого, що еп. Куиловскій жие въ доброй згодѣ зъ оо. Василіянами, бо своею вдачею и житемъ пôдходить до нихъ, то польскѣ політики хотѣли-бъ его вже цѣлкомъ зробити недолужнымъ и ради бачити его помôчниками, епископами, суфраґанами и на рôжныхъ высшихъ мѣсцяхъ рускои духовнои ерархіи оо. Василіянъ, якъ Шептицкихъ, Филясôвъ и т. д., якъ бы свѣтске духовеньство руске справдѣ було до нѣчого. Навѣть вже имъ захочуе ся реформувати духовеньство и заводити безженнôсть. Та страхи на Ляхôвъ; нема чого такъ бояти ся! Поляки не мають чого такъ розпинати ся за своими любимцями, бо могли пероконати ся, що на нихъ вже не разъ завели ся; а по друге наше духовеньство днесь, то не те, що було за часôвъ небôжки Польщи; оно вже не разъ дало доказъ, що по трафить за свое постояти, хоть бы треба було пôйти и проти своихъ духовныхъ начальникôвъ. Се повиннѣ памятати всѣ. Правда, наше духовеньство злучене зъ Римомъ, та стикаючи ся зъ цивілізаціею захôднои Европы, мусить зъ часомъ змѣнити ся, мусить стати ся бôльше свѣтовымъ и завдяки теперѣшнымъ обставинамъ мусить стати выключно тôлько духовеньствомъ, але то ще не скоро, а польскими макогонами оно нѣколи не стане.

Однакъ по правдѣ сказавши, насъ то мало обходить. Мы жиемо въ Америцѣ, отже насъ бôльше обходить судьба нашои церкви въ Америцѣ, то-жь при тôй нагодѣ скажемо пару слôвъ, бо митрополіи львôвскôй паралѣ пôдлягаемо. Мы можемо потягнути маленьке порôвнане мѣжъ вôдносинами нашои церкви въ Галичинѣ и въ Америцѣ. Тамъ наше духовеньство стыкае ся и, на жаль, мусить боротися зъ духовеньствомъ также католицкимъ другого обряду. а те саме мы маемо тутъ; тамъ стають нашѣ братя до борбы зъ ультра римскимъ католицизмомъ бѣло-червонои фарбы — польскимъ, а мы ту спотыкаемо на кождôмъ кроцѣ католицизмъ екстра-римскій зеленои фарбы — айришскій; тамъ нема едности мѣжъ духовеньствомъ, те саме и ту. Тамъ бодай не потребують бояти ся, бо ихъ сила, а насъ горстка кинена за море. До теперь мы головно опирали ся въ нашôй борбѣ на розпорядженяхъ бл. п. кардинала Сильвестра, котрый Русинами въ Америцѣ досыть опѣковавъ ся и бувъ нашимъ речникомъ въ Римѣ. Правда, на вплывы американьскихъ біскупôвъ Римъ выдавъ пару розпоряджень не корисныхъ для нашои церкви, але тѣ розпорядженя зôстали мертвыми, бо були выданѣ проти потребъ нашихъ и безъ вѣдомости нашого начальства и такими все зôстануть тѣ и всѣ подôбнѣ. Мы зôстанемо все въ уніи зъ Римомъ, але не можемо пôддати ся католицизмови айришскому; мы поки покаже конечнôсть, можемо дальше пôдлягати епископамъ лат. тутешнымъ, але тôлько въ справахъ чисто духовныхъ; нѣчого не зробимо проти правъ и звычаѣвъ нашои церкви, якъ того неразъ домагають ся тутешнѣ епископы и нашихъ дôбръ церковныхъ епископамъ нѣколи не запишемо. То-жь Преосвященный номінатъ, засѣдаючи на крѣслѣ нашого найвысшого духовного начальника, повиненъ памятати и на насъ американьскихъ Русинôвъ и що лѣпше заопѣковати ся, якъ его бл. п. попередникъ.

кинули отже они всѣ церемоніи церковнѣ, а спѣвають лишь псальмы, а молитвы въ кождôй хвили, кождый зъ нихъ говорить зъ головы. Лишь недѣлю заховують, котру проводять на молитвѣ. Въ житю щоденнôмъ суть дуже примѣрнѣ пôдъ кождымъ взглядомъ. Не уживають нѣколи трункôвъ, анѣ нѣхто зъ нихъ не курить.

Чотыри лѣтъ тому назадъ, правительство сказало Духоборцямъ опустити свои землѣ и хаты, а пôти на полудне въ кавказкѣ горы, де живуть Грузины, роззлостивши ся на нихъ, що въ жаденъ способъ не хотѣли синôвъ посылати до вôйска. Они казали: заповѣдь есть Божа, що чоловѣкъ чоловѣка убивати не може. Въ пятьохъ дняхъ мусѣли выйти, а зъ того легко поняти, яка була ихъ руйнація. Мѣжъ Грузинами житє ихъ було дуже нужденне, такъ, що декотрѣ вплывовѣ люде доброго серця, стали ними займатись. Мѣжъ ними до першихъ належить Графъ Левъ Толстой, першій російскій писатель, котрый щиро занявъ ся ихъ долею. Вôнъ то выставъ ся у царя, що позволено имъ опустити Россію. Въ януарю 1898 р. царь пôдписавъ письмо, позволяюче имъ выхôдъ. Стали оглядатись, куда бы Духоборцѣвъ выслати, ну и порѣшено до Канады, котрыхъ она, розумѣе ся, радо принимае.

Перша часть, 2.300 душь, вже приѣхала. На зиму розмѣщено ихъ въ Манітобѣ и Ассинобои до весны, а на веснѣ всѣ пôдуть до провінціи Саскачеванъ на стале поселенє. Друга часть 2000 душь приѣхали также, однакъ задля слабости стриманѣ въ Галіфаксъ на мѣсяць, потôмъ приѣдуть до Манітобы на зиму. Решта же ихъ приѣде на весну. Перша партія найбѣднѣйшѣ люде зъ выгнаня, прійшли отже лишенѣ всякихъ матеріяльныхъ средствъ. На ихъ подорожь и удержанє зложили люде въ Англіи, Россіи та Сполученыхъ Державахъ, абы лише ихъ выдобути зъ тяжкои неволѣ. Заговорили въ Канадѣ про Духоборцѣвъ. Рядъ зробивъ всякѣ можливѣ приготовленя на принятє и врештѣ першій транспортъ приѣхавъ дня 23. сѣчня коло 2.300 народа, на однôмъ кораблю. Приѣхали они коло 4 год. по полудни до мѣста St. John, N. B. (Новый Брунсвікъ, де мали сѣдати на желѣзницю до Вінніпеґу). Вôдъ самого рана цѣле мѣсто ждало нетерпеливо на приѣздъ Духоборцѣвъ. Публика була страхъ цѣкава побачити народъ, котрый въ рôднôмъ краю дôзнавъ такого переслѣдованя. Женщины зôбрали въ мѣстѣ пару сотъ долярôвъ, за що покупили подарки для дѣтей и вже ожидали въ пристани. Вкôнци ставъ зближатись парохôдъ „Lake Huron" поволи, величаво, на котрого привитанє ожидали тысячѣ народа зъ мѣста St. John. На покладѣ показались нашѣ рускѣ мужики въ кожухахъ та баранковыхъ шапкахъ, нашѣ рускѣ женщины въ кожухахъ та хусткахъ на головѣ. Чимъ разъ голоснѣйше доходивъ голосъ спѣву, выливаючій ся зъ тысячъ грудей Духоборцѣвъ. Спѣвали псальмы мужчины, женщины и дѣти разомъ. Публика була до крайности зворушена, а чудна гармонѣйна мельодія, розлягаюча ся далеко, зворушувала слушателѣвъ. Врештѣ причалили до берега. Знявши всѣ шапки, впали на колѣна и подяковали Богу, що щасливо прибули по 32 дняхъ морскои подорожи до берега землѣ. Народъ привитавъ ихъ Гурра! Г. Альмановскій, тоже выгнанець россійскій, привитавъ ихъ въ рôднôй бесѣдѣ хорошою промовою на що слѣдувала подяка зъ тысячъ грудей одноголосно. Поволи, розважно ставъ народъ опускати корабель, входячи до великого будынку приставового, звôдки сейчасъ сѣдали на желѣзницю. Щобы пôзнати сей народъ, треба ему було на власнѣ очи придивитись. На першій поглядъ здае ся тобѣ, що то рускій галицкій мужикъ передъ тобою. Подôбна бесѣда, та сама ноша, такъ точнѣсенько нашь братъ! Однакъ приглянутись близше, заразъ найде ся рôжниця.

Народъ ставъ выходити зъ корабля поволи, розважно, безъ крику, дѣти безъ плачу, мужчины, женщины и дѣти въ чистôмъ бѣлю, обмытѣ, такъ, що ажъ мило подивитись. Погляды веселѣ, хочь они жили въ бѣдѣ, хоть ихъ гонили, переслѣдовали. Жили они одною надѣею въ Бога и щасливо перенесли все. Знайшли братôвъ на далекôй чужинѣ, котрѣ ихъ поняли и допомогли имъ выдобутись на широку волю.

Яка рôжниця мѣжъ нашимъ, а духоборскимъ народомъ? Нашихъ, сли ѣде до 1000 народа кораблемъ, такъ уже годѣ выдержати. Брудъ, нечистота, той дымъ зъ огидныхъ люльокъ, котрѣ у кождого днемъ и ночею сторчать въ ротѣ, занечищуе воздухъ, убивае немовлятъ, на котрѣ не звертають найменшои уваги. Брудна одежа женщинъ та дѣтей, якъ рôвно-жь мужчинъ, провадить въ омерзѣне кождого, котрый не въ силѣ того зносити. Нечистота ще родить всякѣ плюгавства на, котрыхъ самый вспоминъ перешивае морозомъ чоловѣка. Справдѣ сумно, що приходить ся намъ такъ о собѣ говорити, однакъ правду не належить укрывати. Думаю, що слѣдъ вже намъ зъ того бруду отрястись на новôй землѣ, а брати примѣръ зъ нашихъ братôвъ та сестеръ Духоборцѣвъ,

Кажу вамъ, братя, що хто бы оденъ день переживъ зъ ними, богато змѣнить. Возьмѣмъ женщины. Кожда зъ нихъ чиста, бѣле красно ушите, поверха кафтаники запинанѣ, на ногахъ пончохи и черевики — все те домашна робота, однакъ такъ красно, ажъ манить. Противно нашѣ жѣнки, въ самыхъ сорочкахъ, грудь кождои хвилѣ обачишь, литки голѣ, а ноги въ брудныхъ онучахъ. Се образъ сумный. На зиму кожухи такѣ у нихъ, якъ у насъ. Мужчины въ кафтаникахъ, въ чоботахъ и пончохахъ. Поведенє ихъ дуже честне и примѣрне. При кождôй ѣдѣ коротка молитва, а въ недѣлю або, якъ кажуть, воскресене, молитвы и спѣвы псальмôвъ.

Дай Боже, щобы и мы всѣ Галичане, ступили на дорогу великои правды нашихъ братôвъ Духоборцѣвъ, котрыхъ заповѣдь божа щира: служити Богу, а жити якъ братя и сестры, повиннѣ мѣжъ собою обходитись безъ напою и пустои мамоны, привычки: тютюну. Праця фізична и молитва, то ихъ цѣль житя.

На корабли и въ St. John повѣнчалось пар(ъ)... пары, що дуже поединчо вôдбуваесь у нихъ. Дѣвчина и хлопець приходять до родичей дѣвчины, пытають о дозвôлъ жити разомъ и о благословенє, отъ и все. Побиратись можуть, хочь бы мали и по 15 лѣтъ обое, въ чôмъ, думаю, есть рація, бо то лишь одна дорога оминути неморальностѣ. Звольте, братя, застановитись надъ сказанымъ, а може зновь де-що почуєте про братôвъ другимъ разомъ.

К. [illegible]

Крôмъ того еп. Куплов-скій мае ще бôльше поле до дѣланя въ тôмъ взглядѣ. На его помôчь очѣкують ще Русины бразилійскй и канадійскй, котрыми бл. п. кард. Сильвестеръ задля недуги вже не мôгъ заопѣковати ся якъ треба. Особливо тй остатнй, котрй до днесь не мають ще священника и порадника, розкиненй свѣтами и нараженй на рôжнй лихй вплывы. Справы нашй въ Канадѣ такъ стоять днесь, що тамъ конче и чимъ скорше треба выслати священниковъ. Охочй, о сколько знаемо, до того дѣла суть, бракуе имъ тôлько средствъ. Канадійскй поселенцѣ ще дуже бѣднй и на разѣ не годнй дати достаточного удержаня и для одного, а тамъ здало бы ся що найменше двохъ священниковъ. Справа пекуча! И мы сподѣемо ся, що митрополитъ номінатъ тою справою заопѣкуе ся, чимъ собѣ зъеднае вôдъ разу всѣхъ амер. Русиновъ. Мы сподѣемо ся, що въ нашôй митрополіи знайде ся на стôлько фондôвъ, щобы выслати на разѣ хоть одного священника до Канады и дати ему яке таке хоть на оденъ рôкъ удержане и всѣ потрѣбнй рѣчи.

—боа—

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА"

Справоздане касове „Союза" за мѣсяць сѣчень 1899 р.

Mayfield, Pa. члены (за грудень)	$29.25
Simpson, Pa. члены (за грудень)	19.75
Buffalo, N. Y. Брастко св. Іоана Хрест.	9.16
Pueblo, Colo. Блицакъ Дмитро	2.00
Yonkers, N. Y. члены	39.10
О. Павло Тимкевичь	3.10
Pittsburg, Pa. Бр. св. О. Николая и члены	91.40
Oldforge, Pa. члены	7.25
Canada, Фекула Гр.	2.00
New York, N. Y. Бр. св. О. Николая	9.40
St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Михаила	20.50
Edwardsdale, Pa. члены	20.20
Perryopolis, Pa. члены	5.00
Shenandoah, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	38.00
Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	11.80
Jessup, Pa. Бр. св. АА. Петра и Павла	9.90
Sayre, Pa. Бр. Благов. Пр. Богородицѣ	7.42
West Pavlet, Vt. члены	6.75
Jersey City, N. J. члены	73.25
Priceburg, Pa. Бр. св. Василія Вел.	28.00
Lancaster, N. Y. члены	14.36
Ansonia, Conn. Бр. св. АА. Петра и Павла	28.00
Mt. Carmel, Pa. Бр. св. АА. Петра и Павла	28.00
Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія	26.00
Centralia, Pa. члены	6.75
Rock Springs, Wyo. члены	5.00
Mayfield, Pa. Бр. св. Кирила и Метод.	24.00
члены (за сѣчень)	32.20
Olyphant, Pa. Бр. св. Іоана Хрес. и члены	92.75
Troy, N. Y. Бр. св. А. Николая	13.25
Shamokin, Pa. Бр. св. Кир. и Методія	92.08
Shamokin, Pa. Братство св. Йосифа	8.00
Perth Amboy, N. J. члены	6.00
Elmira, N. Y. Бр. св. Мих.	9.25
Lansford, Pa. Бр. Рожд. Пр. Богородицѣ	54.70
St. Clair, Pa. Бр. Рож. Пр. Богородицѣ	24.26
Cleveland, Pa. Костикъ Андрей	5.00
Geneva, N. Y. Чайко Михайло	5.50
Разомъ	$929.08

Станъ касы „Р. Н. С." зъ днемъ 31. сѣчня б. р. такій:

1)	Фондъ желѣз.	$3414.25
2)	„ розпор.	2533.88
3)	депозиты	304.05
	Сума	$6252.18

Въ другôй половинѣ мѣсяця сѣчня с. р. приступили до „Р. Н. Союза" слѣдуючй новй члены:

	Число въ гол. книзѣ:
Edwardsdale, Pa.	
64. Тхôръ Грицъ	170
65. „ Онуфрій	171
66. „ Михайло	171
67. Лукачикъ Онуф.	172
Shenandoah, Pa.	
68. Дудичь Иванъ	1234
69. „ Анна	1234
70. Косаръ Анна	1235
71. Худинокъ Иванъ	1235
72. Адамцьо Юстинъ	1236
73. Крôликъ Григ.	1236
74 Кузьма Яковъ	1237
75. Матерникъ Ив.	1237
McAdoo, Pa.	
76. Фешь Михаилъ	1238
77. Колесаръ Мих.	1238
78. Ґула Василь	1239
79. Ринявець Дмитро	1239
80. Гаталовичь Мих.	1240
81. Гащицъ Мих.	1240
82. Гаталовичь Осифъ.	1241
83. Байса Лука	1241
84. Цѣркотъ Андрей	1242
85. Мишковскій Вас.	1242
86. Олекса Николай	1243
87. Мотика Василь	1243
88. О. Галько Иванъ	1244
89. Возьный Иванъ	1244
Jersey City, N. J.	
90. Урбанъ Мелѣна	1245
91. Ґлюсъ Мелѣна	1245
92. „ Марія	1246
93. „ Зофія	1246
94. Ґаборъ Давидъ	1247
95. Гованьскій Иванъ	1247
96. Липень Петро	1248
97. Келичава Мих.	1248
Lancaster, N. Y.	
98. Грицко Тимко	1249
Centralia, Pa.	
99. Касовичь Йосифъ	787
Rock Springs, Wyo.	
100. Рогаль Иванъ	705
Mayfield, Pa.	
101. Початокъ Мих.	1249
Olyphant, Pa.	
102. Мацѣевскій Пет.	1250
103. „ Стефанъ	1250
104. Нестерякъ Иос.	1251
105. Ґижа Евгенія	1251
106. „ Мирославъ	1252
107. Брезонь Иванъ	1252
108. Коменецкій М.	1253
109. Коменецка Марія	1253
110. „ Анна	1254
111. „ Текля	1254
112. „ Марія	1255
113. Пазенка Иванъ	1255
114. Дзябякъ Марія	1156
115. Вôльха Макарій	1256
Troy, N. Y.	
116. Копча Мавтей	853
117. Джурикъ Тома	1257
118. Мурдза Михаилъ	1257
Shamokin, Pa.	
119. Войтовичь Стеф.	1258
120. Богданъ Иванъ	1258
121. Стремба Ив.	1259
122. Дзьобко Грицъ	1259
123. Стремба Марія	1260
124. „ Анна	1260
125. Демчакъ Иванъ	1261
126. „ Михаилъ	1261
127. Котаньчикъ Пав.	1262
128. Мудрикъ Марґар.	1262
129. Хомякъ Иванъ	1263
130. Прибула Мих.	1263
131. „ Анна	1264
132. „ Павло	1264
Lansford, Pa.	
133. Тудуй Констан.	663
134. Урда Томко	785
135. Бойцура Мих.	1265
136. Франкъ Мих.	1265
137. Митро Иванъ	1266
138. Лукачь Павло	1266
139. Ольшовскій Йос.	1267
140. Сотакъ Илія	1267
141. Топличь Андрей	1268
142. „ Михаилъ	1268

Ант. Бончевскій
секретарь.

НОВИНКИ.

Голодъ въ Россіи.

Зъ російскихъ газетъ довѣдуемо ся, що тамъ надъ Дономъ въ Ростовѣ панує великій голодъ. Напôвъ-мертвй люде падають зъ голоду на улицяхъ и не суть въ станѣ самй пôднести ся... Хлѣба вже давно тамъ не стало, а воду треба куповати. Чи-жь не лучше зробивъ бы царь-батюшка, щобъ тй, „бѣднымъ народомъ", зложенй рублѣ, не выдававъ на платныхъ и безхарактерныхъ агентôвъ царе и кривославія въ Галичинѣ, въ Америцѣ, але щобы у себе въ дома „голодующимъ" и „нуждающимъ ся" отеръ слезы и ратовавъ вôдъ голодовои смерти; а тогды заслуживъ бы бодай на назву доброго „христіянина", а не лютого тирана и гнобителя бѣдныхъ.

Звычаѣ цѣсарôвъ.

Нѣмецкій цѣсарь Вильгельмъ спить на дуже вузенькôмъ лôжку, котре е обите шовкомъ. Звычайно лягае о год. 11, а встае о 5 рано. Царь россійскій Николай, боить ся спати въ темнотѣ, длятого его спальня есть все освѣчена електр. лямпою. Понеже вôнъ есть нервовый и терпить на безсонность, то все передъ спанемъ заживае морфіну. Но, кобы вôнъ за пару днѣвъ попоствъ и ликнувъ собѣ чистого галицкого борщу, то всѣ слабости покинули-бъ его сейчасъ... А вже-жь найдовше высипляе ся король италійскій Гумбертъ, бо ажъ 8 годинъ, половину тôлько, що галицко-польскій „шляхцицъ." Голяндска королева Вильгельмина, встае рано о год. 5, убирае ся по хлопски и ѣде на проходъ по парку.

Рекламовй помыслы.

Мозги купцѣвъ и промысловцѣвъ не устають въ праци надъ выпукуванемъ новыхъ помыслôвъ рекламы. Мѣжь иншими, оденъ купець обуви въ Квібекъ зачавъ продавати чоботы, котрй мали на пôдошвахъ написы выпуклыми буквами. Кождый, хто въ такихъ чоботахъ ишовъ по замерзлôмъ снѣгу, лишавъ на нѣмъ напись, що оголошувавъ фірму згаданого купця. — Якійсь знову директоръ театру розсылавъ листы до мешканцѣвъ мѣста, въ котрй залучувавъ чекъ на 16 американьскихъ центôвъ. На вôдворотнôй сторонѣ блянкету були слова: „Знаю, що у васъ гроша безъ числа, та тому, що придержуюсь засады: „часъ, то грошѣ", то-жь залучаю чекъ на 16 центôвъ, представляючихъ пôсля моеи гадки, вартôсть двохъ минутъ часу, потрѣбного на розпечатане того листу и вôдчитане чеку." Дальше ишли похвалы для штуки театральнои. Поступаючи въ той спосôбъ гадавъ, що мастнй люде не схотять трудитись до театральнои касы по тыхъ 16 центôвъ, але неоденъ зацѣкавленый рекламою, купить білетъ до театру. Мабуть не помыливъ ся на тôмъ. — Передъ кôлькома роками показувалось на парискихъ бульварахъ десятьохъ гарно убраныхъ панкôвъ, котрй вôдъ часу до часу окружали дамы, що задержувались передъ склеповыми выставами, здôймали капелюха и мовчки стояли такъ довго, доки дама не розсмѣялась, вычитавши на лысинахъ панкôвъ написы, оголошуючи якій концертъ.

Зновъ война

Американцѣ, купуючи филипиньскй островы за 20 міліонôвъ долярôвъ, купили собѣ клопôтъ. Филипинцѣ хотѣли цѣлковитои независимости и тому повстали противъ Американцѣвъ.

Дня 4. с. м. сточили они битву коло Манілѣ, але мусѣли уступити передъ американьскимъ войскомъ. Битва тревала 24 годинъ, въ котрôй Американцѣвъ було забитыхъ до 50 кôлька, а раненыхъ понадъ 150, пôдчасъ коли Филипинцѣвъ убитыхъ и раненыхъ було 4 тысячи. Поменшй битвы вôдбувають ся дальше, а Американцѣ зъ цѣлою енергією старають ся здавити Филипинцѣвъ и тому рѣшили приступити до облоги важнѣйшихъ мѣстъ. Ходять поголоски, що Филипинцямъ помагае нѣмецке правительство, даючи повстанцямъ грошѣ и оружіе. Заки Американцѣ упокорять Филипинцѣвъ, треба ще не мало гроша и неповинной людскои крови.

Голодъ и морозъ.

Коли минувшого року въ Virden, Ill. выбухъ мѣжь копальниками вуґля страйкъ, то компаністы спровадили на ихъ мѣсце муринôвъ зъ полудня. Зъ той причины прійшло навѣть мѣжь страйкерами а посѣпаками компанистôвъ до проливу крови. Теперь тй самй компанисты зъ легкимъ серцемъ покинули муринôвъ и тй голодують и мерзнуть, а повѣть буде мусѣвъ заопѣковатись ними. Выхованй они на полудни, не можуть зносити зимна, тымъ бôльше, що не мають теплои одежи.

Чистый дивоглядъ.

Російскй газеты подають цѣкавый дивоглядъ. Въ книжцѣ выдаткôвъ на удержане школы въ Забродѣ, могилевскои губерніи, фігуруе така позиція: „учитель одержавъ десять рублѣвъ, а за него, неписьменного пôдписавъ ся Микита Голуптинъ." Учитель а неписьменный! Видко той панъ учитель вчивъ дѣтей хиба читаня.

Жѣнки вôльнй вôдъ кары смерти.

Въ Альбани посолъ Гарбергеръ поставивъ внесене, щобъ жѣнокъ не карати смертію. Леґіслятура повинна пôйти дальше и знести взагалѣ кару смерти, а заступити ен дожизненною вязницею.

— Симсонъ Коношевскій, що вже третый рôкъ служивъ при 7 реґіментѣ въ американьскôмъ вôйску, бувъ въ вôйнѣ на Кубѣ пôдъ Сантіяго, померъ дня 4-го февруара въ Fort Wine, Mich. Покôйный походивъ вôдъ Тернополя. Причиною смерти була слабôсть жолудка, що забрала богато американьского войска. Докторы три разы робили операцію, но не могли его удержати при житю. Се перший рускій чоловѣкъ, що вмеръ американьскимъ жовнѣромъ. — Земля ему перомъ!

НОВА КНИЖОЧКА.

Вже вышла зъ друку нова книжочка пôдъ заг. „Тымко Гаврилюкъ", оповѣдане зъ еміграційного житя, написавъ Несторъ Дмитрôвъ. Оповѣдане се дуже цѣкаве, обнимае 79 сторôнъ друку, а коштуе 15 центôвъ, а зъ пересылкою 17 цент.

Кôлько въ Америцѣ святкують днѣвъ въ роцѣ?

Крôмъ недѣль святкують въ Америцѣ всего 7 днѣвъ на цѣлый рôкъ, отже разомъ зъ недѣлями 59 днѣвъ, а 306 днѣвъ працюють. Слѣдуючй свята святкуе Америка:

1) Новый рôкъ; 2) День Вашингтона, 22. февруара; 3) Decoration day, 30. мая; 4) Проклямація независимости, 4. юлія; 5) Labor day, 4. септембра (сего року той день); 6) Thanksgiving day, 23. новембра (сего року); 7) Christmas, 25. грудня. Ще и Великодну Пятницю по декотрыхъ державахъ святкують.

ОГОЛОШЕНЕ!

Братство св. Петра и Павла при участи дѣвочихъ братствъ св. Ольги зъ Jersey City, New York-у, Brooklyn а и Bloomfield-у, устроюе въ понедѣлокъ дня 20. февруара б. р. баль парохіяльный, на доходъ рускои мѣсцевои церкви, въ просторôй чудно уряджонôй и найкраснôй гали: „Imperial Music Hall", 51 Newark Ave., або 48—50 Gregory Street, Jersey City, N. J. Буде приґравати знаменита музыка, а въ перестанкахъ такъ братя якъ и сестры и дѣтвора, буде попісовати ся спѣвами и декляманіями. Тому запрошуемо всѣхъ мѣсцевыхъ и замѣсцевыхъ Русиновъ. Тікетъ 25 цнт. Початокъ о год. 7 вечеромъ.

За комітетъ балевый:
О. Николай Пôдгорецкій.
Теодоръ Цѣслякъ.
Емиліянъ Шпакъ.

Оголошене

У Mr. Emile Prozora, 147 Forsyth str, New York N. Y., можна достати слѣдуючй двѣ книжки:

1) Притча Самарянина. — Цѣна 10 цнт.
2) Богъ на Украинѣ. — Цѣна 10 цнт.

ИВАСЬ и МАРУСЯ.

Ивась: Ты чула, Марусю, байку
Про царя та про царѣвну?!
Ахъ! славна то байка дуже,
Трудно ѣй здыбати рôвну!

Маруся: Я чула; мама казали
Вчера по сонця заходѣ;
Еи не можу любити,
Якъ казки-байки — и годѣ!

Ивась: Чому не можешь Марусю?

Маруся: Я тобѣ скажу, якъ вмѣю.
Слухай Ивасю! У байцѣ,
О скôлько я розумѣю,
Все ся говорить про тое,
Якъ то бувало зъ царями,
Котрй на свѣтѣ не жили;
Або якъ було зъ звѣрями
Й якъ то теперь буває,
Що нѣбы звѣръ изъ звѣрятемъ,
Якъ чоловѣкъ розмовляе.

А я, Ивасю, хочу лишь знати,
Якй новины въ свѣтѣ чувати?
Що нашй братя дѣлають?
Чи до дѣла повставали,
Чи дальше сномъ спочивають?...

Ивась: Я тобѣ скажу, Марусю!
Бо не байки лишь я люблю,
Але и свою Русь неньку
Цѣлымъ я серцемъ голублю.

Тамъ въ старôмъ краю за моремъ
Хлопы ся борють за волю,
Вѣча, нарады скликають,
Щобъ побороти неволю.

А тутки? Пôдъ айриша
Однiи церковь пôддали,
Хочь люде рускй самiи
Центы, доляры складали.

Другй — надъ тыми нôчь темна —
Книжокъ, газетъ не читають,
По шинкахъ ходять що днины,
Кровавый грôшь пропивають...

Третй — маленька ихъ купка —
Въ „Союзъ", якъ братя звязались,
Закинули споры, незгоду —
Всѣ задля Руси зъеднались.

Маруся: Недоля, Ивасю, мѣжь нами!

Ивась: Велика надъ нами, Марусю!
Но якъ я буду великій
Звалити недолю беру ся!

Маруся (горячо): И я, Ивасю, зъ тобою!

Ивась (зъ запаломъ): Дѣвча ты мудре! недолю
Будемъ валити обое!

Сверщокъ.

ПРИВѢТЪ СЕСТРАМЪ.

Голошеный Люблиною Булиною, сестрою брат. св. Ольги на балю въ Бруклинѣ дня 28. сѣчня 1899 р.

Витайте сестры любй,
Витайте милй нынѣ,
Витайте щирымъ серцемъ
Миръ вамъ у Бруклинѣ!

Якъ милый за милою,
На васъ мы, сестры, ждали,
Зъ тугою въ серци нашôмъ
Мы васъ выглядали.

И якъ жива дѣвчина,
Що ранною весною
Цвѣтокъ дрôбныхъ шукае,
Шукае и тôлько знайде
Фiялочка малого,
Зôрве го вразъ и притисне
До грудей серця свого.

И мовь рôднымъ братомъ
Серденько нимъ зрадѣе,
И зъ радости закличе
И личко зруменѣе.

Такъ мы зрадѣли вами,
О, любй сестры, нынѣ,
Но радôсть наша бôльша
Нѣжь въ сей живôй дѣвчинѣ.

Бо не тôлько одного
Фiялочка дрôбного
Знайшли мы, сестры, милй,
А много, много, много!

— А де-жь тотй фiялочки? —
Вы-бъ насъ запытали. —
Такъ — се вы нашй сестры,
Що до насъ днесь завитали.

Тому витайте сестры
И руки намъ стиснѣте;
Най Русь буде жива,
Разомъ загудѣте!

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.

Думайте читайте, И свого не цурайтесь!